

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadéhvatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 .
 Helyben hához kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
 Hanap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadéhvatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.

A szerkesztőség kátratok visszaszátás
 vagy megórtására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadéhvatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, december 28.

A szocializmusról.

Közéletünk minden tényezője mozgó-
 lódik. Senki sincs helyzetével megelé-
 gedve, mindenki könnyíteni akar sorsán,
 helyzetén. Jobb megélhetést akar magá-
 nak teremteni. A népek eme hullámozása
 különösen napjainkban óriás aránvokat
 ölt s talán a legnagyobb mérvű a mun-
 kásosztály mozgalma.

Korunk eme legfontosabb s legérde-
 kesebb kérdése: a szociális kérdés elől
 senki ki nem térhet. Számolnia kell vele
 úgy a tudósnak, mint a laikusnak, hívő-
 nek épp úgy, mint hitetlennek. S talán
 alig találunk még oly kérdést, melyet
 oly sokféleképen magyaráznak s értel-
 meznek, mint épp a szocializmust.

Hányféle a szocializmus? Négy ár-
 nyalata ismeretes: állami, nemzetközi,
 nemzeti és keresztény. Röviden mi az
 egyik, mi a másik?

Az állami szocializmus elve a magán
 intézmények államosítása. E tan vesze-
 delmessége abban rejlik, míg egyfelől
 hozzá szoktatja az embert, hogy mindent
 az államtól kapjon s követeljen, másrészt
 az egész társadalmi tevékenységet meg-
 bénítja.

A nemzetközi szocializmus a híres
 Marx szocialista jelszavából indult ki:
 »Minden népek proletárijai egyesüljete!».

Vagyis a válaszfalak, melyek nemzetek s
 országok közt fönnállanak, omoljanak
 össze s a népek nemzetiség s faji ellen-
 tétek tekintetbe vétele nélkül egyesüljenek
 egy közös párttá s valósítsák meg e tan
 főelvét: a magánvagyonnak közvagyonna
 való átváltoztatását. Ez azonban csak
 azon esetben volna megvalósítható, ha a
 haza fogalma megszűnik. Már pedig ne-
 künk nem lehet ubi bene, ibi patria!
 Nekünk magyaroknak a haza fogalma
 ös zefügg ezredéves történelmünkkel, ne-
 künk a haza kapocs, mely ide láncol a
 hármas hegy s bérc országához, szent
 hely, melyet összes erőnköl meg kell
 védelmeznünk fölálodva életünk s vé-
 rünkét.

Ennek ellentéje volna a nemzeti
 szocializmus, ha maga a szocializmus
 nem volna ellentétes fogalom a nemzet-
 nek fogalmával, természetesen értve szo-
 cializmus alatt a szociáldemokráciát, mely
 egyenesen az állam ellen irányul s fő-
 elve a gyűlölet szítása. Halálos ellensége
 a magánvagyonnak, családnak és val-
 lásnak.

Szemere Miklós »Civillista és politika«
 című röpiratában így ír: »Fegyverkezünk,
 költünk a lehető legerősebben, létező
 vagy képzelt ellenségünk ellen, csak egy
 ellen nem készülünk az egyedüli szá-
 mottevő pozitív ellenségünk: a szocializ-
 mus ellen. Sok a bajunk, amit panaszo-
 lunk, olyan is sok van, amiről nem be-
 szél hangosan senki, de a legnagyobb

veszedelmünk a nálunk jó talajra találó
 szocializmus lesz.«

Ezeket olvasva, önkénytelenül vetődik
 föl a kérdés: hogy lehet oly mozgalom
 veszedelmes, pusztító, romboló hatású,
 mely főcéljául tűzte ki már itt a földön
 a tulvilági boldogságot megteremteni?
 Veszedelmes annyiban, hogy a keresztény-
 ség fenséges elvél elveti. Felebaráti sze-
 retetről, hit, vallásról még hallani sem
 akar, pedig a német Linek dr mondja:
 a forradalom előreszálló vihar ma-
 dara a hitelenség.« Megtámadja a
 családi szentélyt, amennyiben az anyát
 a férfi eszközévé akarja lealacsonyítani,
 kit a férfi minden pillanatban magától
 elűzhet. Meg akarja honosítani a szabad
 szerelmet. Föl akarja forgatni az egész
 államot, olyanokat hirdelve, mik addig,
 míg husból s vérből vagyunk, soha nem
 teljesülhetnek.

A nyolc órai munkaidő, bérfőlemlés,
 a nevetseges birtokfőosztás vagyis a szo-
 cializmus azon sarkalatos tételei, melyek
 a tudatlan népet elkábítják, csak eszkö-
 zök a nép elámitására. A vezérek nem
 a nép érdekeit tartják szem előtt, hanem
 sajátjokat, csak saját zsebök megtelítésén
 faradoznak, a nép valódi érdekeit sem-
 mibe se veszik, amit hirdetnek csak frá-
 zis, eszköz arra, hogy a nép verejtékkel
 szerzett fillereit ök zsebeljék be s ott
 fönn hazánk áldott fővárosában nagy
 urat játszhassanak.

Állításom igazságát a legfényesebben

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A veterán.

Irta: Thibaldo.

IV.

A borzalom égő szégyene s a francia
 veterán minden keserősége pokoli kinnal mar-
 cangolja belsejét, mikor vejét sértetlenül meg-
 pillantja baljában szorítva az Alix osztály el-
 foglalt lobogóját. Az első pillanatban a bosszu
 remegő indulatja jár át szívéen s lándzsáját ma-
 gasra emelve az elhódított zászló visszaszerzé-
 sére gondol. A másik pillanatban azonban erőt-
 lenül ereszti le karját s szemében tehetetlen
 szégyene tanujele gyanánt két nehéz könyecsepp
 jelenik meg. A marengói vérkeresztségen átment
 hős ki 15 év minden dicsőségét és keserves
 borzalmait szilaj lelkesedéssel szenvedte végig,
 tehetetlen gyermekké vált saját vejével szemben.
 Sir John Crawford alezredes szintén meg-

pillantotta apósát s a nyugodt hidegvér bámu-
 latos flegmájával eresztette le vértől csepegő
 kardját:

— Hozta Isten, kedves apósom. Szeretném
 bensőségteljesen üdvözölni, de se a tér, se az
 idő nem alkalmas hozzá! Sorsunk kissé most
 rosszra fordult, de nem tudhatjuk mit hoz
 a következő pillanat. Mi ketten azonban nem
 harcolhatunk egymással, mert a szeretet és
 férfias ígéreteink lebilincselik kardunkat.

A veterán egész testében belső láztól re-
 megve indulatosan felelt:

— A zászlót! . . . csak a zászlót ide!
 Crawford alezredes hideg gunnyal mosolygott
 e kérelemre s így szólt:

— E zászló háromezer angol életébe került,
 egyszerű szóra átadni nem lehet, mert a meg-
 szerzésében elvzert hősök lelke még körülötte
 lebeg s tiltakozik ellene!

— Elveszem hát fegyverrel! — tört ki a
 bosszu szilaj dühe Urbanból s megforgatta va-
 dul lándzsáját feje fölött.

A szürke skótok alezredese mozdulatlan

hidegséggel tilte meg magas lovát s nyugodtan
 válaszolt a veterán dühös készülődésére:

— Szurj le, ha tetszik, nekem Te drágább
 vagy életemnél!

Ha hegyes kardjával hideg megvetéssel
 döfte volna át a vén veterán szívet, nem jaj-
 dult volna fel oly keservesen, mint ezekre a
 szavakra. Láztól es szégyentől dagadó erei
 szinte megpattantak s vad dühtől villogó szem-
 mei remegve csukodtak le az angol szürke
 szemének nyílt tekintete előtt.

A vén veterán térdei megcsuklottak s
 tehetetlenségének borzasztó érzetétől reszketett
 egész teste, a másik pillanatban pedig mell-
 vértjét felszakítva odatartotta csupasz mell-
 lét az angolnak s fuldokló hörgéssel könyörgött:
 »Ölj meg hát Tel mert gyalázatban nem
 élhetek!

— Életed szentség előttem, — felelt az
 angol az öreg könyörgésére.

Az öreg fel akart kiáltani, de nyitott ajkán
 csak tompa hörgés röpött el, — s a másik

Legkiválóbb újdonságaim karácsonyra:

Nyakkendő-

zsebkendő,

keztyü,

kalap,

esőernyők,

sárcipők

Távbeszélő 516. sz. —

Lukács Aladár

Nagyvárad, Fő-utca, az Orsolya-apácák új bérpalotájában.

megérkeztek.

bizonyítja az, hogy a szociáldemokrácia vezetői, akik jogokat követelnek a népeknek, megfosztják a munkásokat még attól a jogtól is, hogy a saját ügyekben maguk intézkedjenek. Kimondatott, hogy a munkásnak csak pártadót szabad fizetni, de azt már nem szabad tudniok, mi lesz a pénzükkel, mert »a pártvezetőség a legjobb belátása szerint rendelkezik a hozzá befolyó pénzekkel.« (23. §.)

S mi ezt ölbe tett kezekkel nézzük? Nem kötelességünk valamit tenni?

Legyünk mi is szociálisták. Támogassuk összes erőnkkel a szocializmust. De melyiket? A negyedik árnyalatot: a keresztény szocializmust. Ez az egyedüli párt, mely valóban humanus és igaz dolog elérését írta zászlajára, mely nem hamis, áljelszavakat hirdet, mely nem a munkások megrontását, tönkretetését tűzte ki céljául, hanem a vallásosság, erkölcsösség terjesztésével együtt a nép valódi érdekeiért, a nép suiyois terhének könnyítésén fáradozik. A vallás itt oly fontos szerepet játszik, hogy azt mellőzni nem lehet, hisz egy bölcs mondá: »Vallás nélkül nincs erkölcs, erkölcs nélkül nincs alapja az államnak, társadalomnak, de nincs alapja s célja az emberi életnek sem.« Ha igaz, hogy csak oly pártnak van létjogosultsága, mely tiszta, hazafias érzésektől telt, ha valóban úgy van, akkor csak örömmel mondhatjuk, hogy e pártnak lesz létjogosultsága, mert a hazafiság szent tűzének ápolásáról nem feledkezett meg.

Ha arra várakozunk, míg a nép maga is belátja, hogy vezérei lóvá tették őket, kifosztották, akkor már késő. Késő eső után a köpenyeg. A lejtőn alárohanó görgeteget nehéz megállítani, az már bizony belemerül az alatta elterülő posványba. A nép pedig már reálépett a sikamlós lejtőre, az erkölcsi züllés lépcsőjére. Még nem indult ugyan meg, de a posványból

kiemelkedő zászlót már is látja, melyre csábító jelszavak vannak fölírva. Még vissza lehet talán téríteni, még sikerül talán fölvilágosítani, hogy ne menjen lépre, mert a lobogóra irt jelszavak csak arra valók, hogy elkábítsa. Kiséreljük meg! Vessük latba összes erőnket! Vezessük vissza a véresszáju vezérek által hitében megingatott népet a vallás ölelő karjaiba. Fogjunk kezét s küzdjünk a nép jólétéért, tegyünk róla, hogy az a szegény munkás ne legyen a rovott multu vezérek prédája, ernyedetlen szorgalommal, fáradtságot nem ismerő buzgalommal kezdjünk a vörös rémek ellen. Föl, föl a munkára, kinek keblében férfias szív hangja szól!

Si Deus pro nobis, quis contra nos?

Kresznerics Gy. Ferenc.

A miniszterelnök Budapesten. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este Budapestre érkezett dánosi birtokáról.

A székesfehérvári mandátum. Székesfehérvárról jelentik, hogy a gróf Zichy Jenő halálával megüresedett mandátumra nézve már megkezdődtek a kombinációk. Eddig több név van forgalomban. Havranek székesfehérvári polgármestert és Szemrec Emil lapszerkesztőt emlegetik jelölteként. Az egyedüli komoly jelölt azonban dr. Saára Gyula ügyvéd, a székesfehérvári függetlenségi párt elnöke, akinek személyében a párt vezető emberei már megállapodtak.

A pártközi helyzet megbeszélése. Mint nekünk jelentik, Rakovszky István felsővidéki birtokán a napokban bizalmas értekezlet volt, melyen a néppárt a pártközi helyzet kérdésével foglalkozott. Az összejövetelen ott volt Zichy Aladár gróf miniszter néppárti elnök is. Az összejövetel főként arról a kérdéssel foglalkozott, hogy minő álláspontot foglaljon el a néppárt a politikai helyzet jövő alakulásai közepett. Hír szerint a bizalmas értekezleten egy alkotmánypárti képviselő is jelen volt. E

hir valódiságáért azonban tudósítónk nem kezeskedik.

Az ujévi üdvözlések kérdése. A függetlenségi párt az ujévi üdvözlések dolgában ma este értekezletet tart. Ezt megelőzőleg délután a párt alelnökei, kiket Kossuth Ferenc magához kéretett, Kossuth lakásán tartanak megbeszélést az ujévi üdvözlések dolgában.

A katonai létszám emelése. Bécsből jelentik: A N. Fr. Pr. ma esti száma azt írja, hogy Schönauich hadügyminiszter jegyzéket küld a magyar honvédelmi miniszterhez, melyben a magyar kormánytól az 1907. évre az ujonckontingens felemelését fogja kérni. Az ujonctöbbség, melyet Schönauich kérni fog, 21 ezer ember volna a monarchia mindkét államára nézve, tehát ugyanannyi, mint a Széll-kabinet idejében. Schönauich kérelmét, az ujonckontingens felemelését tisztán katonai szempontokból fogja megokdatolni.

Az osztrák kormány még az osztrák képviselőház feloszlata előtt óhajtja letárgyalni a létszámemeléssel szülő javaslatot s azt hiszi, hogy ez neki sikerülni fog, mint sikerült Körbernek annak idején, mikor a javaslatot avval az indítvánnyal kiegészítve fogadta el az osztrák parlament, hogy csak akkor lép életbe a parlament határozata, ha a létszámemelést a magyar országgyűlés is megszavazta.

A kolozsvári képviselőv lasztás. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári első kerület ma választ képviselőt Wesselényi Miklós báró koronaőr helyére. A jelöltek Wesselényi Ferenc báró, a koronaőr fia és Könczey Imre, mindkettő függetlenségi és 48-as programmal. A szavazás a legnagyobb rendben folyik. Délután egy óráig Wesselényire négyszázan, Könczeyre pedig körülbelül százán szavaztak le. Wesselényi győzelme biztos.

A késő éjjeli órákban vett telefonjelentés szerint Kolozsvár első kerületében a választás este 9 órakor végződött be. Wesselényire 947, Könczeyre pedig 170 szavazat esett. E sze-

pillanatban elsodorta Sir Crawfordtól a harcok vad fürgetege

V.

Mint mikor a medréből kilépő vizár szétépve gátjait s isszonyuan félelmetes erejével végig sűrű az egész határon gyászt és pusztulást okozva minden talpalatnyi téren, ép oly szilaj ellenállhatatlan erővel tört ki az indulat Urban őrmesterből. Vérbe borult szemmel rohant Ponsouly dandárparancsnok ellen s lándzsájával úgy emelte ki nyergéből a nehéz skótot, mint gyöngye gyermeket s ekként foglyul ejti őt. A vezér balsorsát látva a megmaradt skót dragonyos, szilaj dühhel támad Urban-nak, ki azonban visszaverve támadásukat vak dühében még foglyát is lemészárolja. A nagy öldöklés közepette is azonban szeméi csak a zászlót keresik csak arra iparkodnak menni s mikor megpillantja a harcoló tömegben részeg támolygással halad feléje.

Crawford alezredes sem maradt apósa

mögött s körülette halomszámra hevernek a megölt francia nehéz vértések. Hosszu hegyes kardján nincs egyetlen vérmentes folt sem s bár arca — teste csupa vér, baljában magasra emelve tartja a franciáktól elhódított zászlót.

Ezalatt a verérüket is elvesztett skótok töredéke rémülve menekül a franciák halálos öleléséből. Csupán egyes körülfogott csapatok küzdenek még s mindkét résztől kimerülten s elkeseredetten folyik a tusa. Crawford alezredes három oldalról is megtámadják, de hasztalanul. Hosszu kardja mint a villám még idejében osztogatja a halálos csapásokat minden oldalra. A magánosan küzdő előtt ritkulnak a sorok s a legkétségbeesettebb támadás is megtörik felséges nyugalma s szörnyü ereje miatt.

Mint mágnes a vasat ellenállhatatlan erővel vonja Urbant a rongyaiban is büszkén lobogó trikolor. Nem hall, nem lát már semmit, agyában csak az a gondolat élesedett ki, hogy a zászlót meg kell szereznie a vérevel az életével, de nem szabad semmi áron sem

angol kézbe hagynia. Zűravaros gondolat gyánant még emlékébe tűnik ugyan, hogy a zászlótartó a veje, de minél inkább közeledik feléje annál szilajabb szive verése, annál bódultabb, szilajabb, örültebb lesz a harcok e kemény veteránja.

Már messziről feltartott lándzsával rohan Crawford felé s már-már eléri, mikor egyszerre csak elebe tűnik Alice leányának képe s vejének nagy lelkü lovagias viselkedése. Ré- mülve gondol arra, hogy vele szemben védtelenre csap le dárdája, hogy alig egy éve ünne- pélyesen megfogadta, hogy Crawford élete előbbre való lesz neki mint saját élete, becsü- lete — s dőfésre emelt lándzsáját kiejtette kezéből.

Néhány pillanatig úgy állt vejével szemben fegyvertelenül s ráncos pergament arcán végig perdültek könyei. Egyszerre csak fülébe dobban ezredésének harsány hangja. Előre franciák! A zászlót vissza kell venni minden áron! ezt nemcsak becsületünk kívánja, de parancsolta a — császár!

PF A F F K Á L M Á N

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

rint Kolozsvár első kerülete 777 szavazattöbbséggel Wesselnyi Ferencet, a koronaőr fiát választotta meg képviselőjévé.

A katonai szállítások és a kiegyezés.

Derschatta osztrák vasuti miniszternek a katonai szállítások ügyében minap tett nyilatkozatáról beavatott helyen mondják:

A katonai szállítások dolgában kötött egyezés teljesen befejezett dolog. A magyar kormány álláspontja az, amit Sztérényi államtitkár a képviselőházban és a delegációban kifejtett. Maga Schönauich hadügyminiszter is kijelentette a delegációban, hogy a Sztérényi által fölolvastott egyezséget és megállapodást a magyar kormány nyilatkozatokkal együtt magára nézve kötelezőnek és irányadónak tekinti. A magyar kormány részéről tehát semmiféle intézkedés szüksége nem forgott fenn, csupán a katonai üzemekben kifizetett munkabérek beszámítása dolgában van nézeteltérés a hadügyminiszteriumban és a magyar kormány között. Erről átiratot is küldöttek. Ez az egyetlen kérdés, amelyet tisztázni kell. Ennek következtében az érdemleges dolgok ebben az ügyben mindkét részről elintézetnek tekinthetők.

A magyar kormány nem tud semmit arról, hogy a kiegyezés tárgyalása holt pontra jutott volna. Ezt a holt pontot legelőbb csak úgy lehet érteni, hogy az osztrák kormány Magyarország jogos gazdasági törekvéseit egyáltalában nem akarja olyanoknak tekinteni, a melyeknek alapján méltányos egyezés lenne köthető Magyarország és Ausztria között, ha pedig méltányos egyezséget kötni nem lehet, akkor egyezségre se a magyar kormány, se a magyar állam nem kapható. Csak egy dologgal magyarítható meg Derschatta kirohanása és ez Beck bárónak az urakházában mondott beszéde, a melyben arra hívta fel az osztrák pártokat, hogy egy táborba sorakozzanak Magyarország ellen. Derschatta nyilatkozata Beck báró beszédének visszhangja. Erre a magyar kormány csak egy válasza lehet: az egész Magyarországot egy táborba kell terelni Ausztria

Urban őrmester e lázító szavakra tétova tekintettel mered földön heverő lándzsájára s újra feléled veterán szívének minden keserősége, szégyene. Jobbját vadul dobogó szívére szoritja, mintha dobogását akarná elállítani s aztán úgy érzé szédül . . . támológ.

Egyszerre mintegy mámorosítva felharsan a távolban Ney tábornok kürtössének Maurier őrmesternek harsogó indulója:

Rajta! franciák rajta!

— Előre a császáért! ordít fel a veterán végtelmen fanatizálva s dühöngő örülettel felragadva lándzsáját villámgyorsan verte át vele a szűk angol széles kebelét. Egy hang nélkül fordult le Crawford alezredes lováról s szürke szemének megtörő tekintete beleveszett a vén veterán düh és borzalomtól izzó tekintetébe.

VI.

Urban diadalmas büszkeséggel ragadta fel a zászlót s karjaival átfogva megindult megmegrögő térdekkal ura s császára Napoleon felé. Aludt vértől pirosra festett kék kabátja rongyokban lógott le róla. Vérbe borult szemei s a szélben szabadon lógó hajával úgy nézett ki mint a megtestesült borzalom maga. Támológó léptekkel, fennhangon motyogva ment, mikor egyszer csak mellé lép ezredese Bró s kezét vállára téve megszólítja:

— Őrmester Urban hova megy?

jogosulatlan törekvéseivel szemben. Igaz, hogy ennek a következménye az lehet, hogy az ily föllépéssel szitják azt az elkeseredést, a melyről Derschatta oly fájó hangon panaszkodik, de világos, hogy éppen ennek az elkeseredésnek a szítása volt báró Beck és Derschatta intenciója. Ezzel szemben áll a magyar kormánynak mindenkor való lojális és tárgyilagos álláspontja és állásfoglalása.

Ez a két állásfoglalás mutatja meg azt a különbséget, mely a magyar és az osztrák kormány taktikája között fennáll.

A nagyváradi élelmi cikkek.

A vidéki városokban talán sehol sem történik annyi visszaélés az élelmi szerek árusítása és előállítás körül, mint éppen a mi városunkban. És ez a sok visszaélés nap-nap után fokozódik. A vidéki termelők még meglehetősen tiszta állapotban hozzák áruikat a nagyváradi piacra, azonban ez a tisztaság itt csak addig marad meg, míg a helybeli kofák magukhoz nem vásárolták az élelmi szereket. A kofa a lehető legolcsóbban szerzi meg az árut és annak értékét megháromszorosodva kapja vissza a fogyasztó közönségtől. Ez az értékelkedés onnan van, hogy a kofa az árut a lehető legmerészebb módon addig szaporítja különböző anyagokkal, amíg csak az éppen eredeti színét megközeleli.

De nem csak a piaci kofák, hanem a bentesek nagy része is hamisít. Nem a husban, hanem a zsirban.

Panasz-panasz után érkezett a miniszteriumba az élelmi cikkek hamisítása tárgyában. A sok panasz végre megszülte a kellő eredményt. Valamennyi törvényhatóságnak illetőleg rendőrségnek közzétett lett kibocsátva az élelmi cikkek megvizsgálása tárgyában.

A nagyváradi rendőrségnek is megjött a rendelet, melynek alapján úgy a vásárteret, mint az üzleteket, hol élelmi cikkeket árultak megvizsgálják. A vizsgálatot a tisztai orvosok teljesítik, kik minden gyanús árut lefoglaltak. Hentesektől a zsirból mintákat vettek és eze-

Az őrmester feléje fordítá vérben uszó szeméit, aztán a dombon álló Napoleon felé mutatott s katonás kimértséggel rekedten szólt:

— Ezredes urnak alássan jelentem a császárnak viszem a visszafoglalt zászlót.

Egy pillanatra megállt s magasra emelve zászlóját teljes erejéből felkiáltott:

Vive le' Impereur.

Harsogó kiáltását ezeken visszhangozták s a nagy zajtól, éljenzéstől megindulva megfordul a császár s fehér zsekkendőjét meglobogtatja . . .

Urban őrmester lelkéig mámorosan ki akar lépni, de lábai megrogynak s nagyot hördülve bukik végig a földön.

Még egyszer felemelkedik karjaira s rávonszolja magát a diadalmasan visszafoglalt zászlóra s aztán fejét a zászló rudra hajtván csendesesen mormogja:

Csitt! csak csendesesen . . . Ne sirj Alice . . . töröld le könyeidet; ne légy vádlója saját atyádnak, hiszen a császár akarta . . . Ő parancsolta . . . a Császár . . .!

Nagyot sóhajtott s meredt égbenéző szemekkel holtan feküdt a lőporfüstös, cafatokban lógó, de mégis olyan drága — francia zászlón.

A távolban pedig Maurier őrmester kürtje harsogott Ney tábornok tizedszer ismétlődő csudálatosan vakmerő lovas rohamjaihoz:

Rajta franciák! rajta!

(Vége.)

ket a debreceni gazdasági vegyelemző intézetnek küldték el. Az intézettől még nem érkezett vissza minden minta. Az eddig megérkezett vizsgálati eredményekről felvett jegyzőkönyvekből kitűnőleg a legtöbb vegyelemzett áru hamisított. Sőt a zsirok között van olyan is, mely a lózsir összetételéhez hasonló. De ezen kívül vannak oly vakmerő keverékek a zsirban, melyek csak éppen annak térfogatát növelik, színét tartják meg, de minden más tulajdonságukban eltérnek a zsirtól.

Botrányos ez a vakmerőség, mely eddig háborítatlanul divott itt városunkban és a melynek árát a közönség adta meg.

Csodálatos, hogy mindez a főkapitány figyelmét elkerülte és most is csak a miniszterium közzététele hozza napfényre a közegészségügyre eddig folytatott káros üzelmeket.

Előfizetési felhívás.

Fel-felhangzik naponta a közönség panasza a tisztességtelen sajtó ellen. Amely beleavatkozik a magánélet szentélyébe. Amelynek művelői tollal irnak, de revolverrel dolgoznak. És a mely ellen kellene már valamit tenni . . . mondják itt is, ott is.

Kellene tenni és még sem történik semmi. Mert a közönség olyan sajtót kap, amilyet érdemel.

Levegőből a sajtó nem él meg, hanem a közönségből. Ha a közönség botrányhajhász revolverlapokat támogat, hát akkor ne tessék panaszkodni a botrányok, a revolverezés miatt.

Uj év kezdetén jó lesz ezzel számot vetni.

Tizenharmadik évfolyamába lép lapunk. Nehéz idők viharait állottuk ki, de a viharok csak megdzették erőnket, fokozták kitarásunkat, hogy soha egy pillanatra se feledjük a Tiszántul célját, hivatását. Hivatásunk az, ami a tisztességes sajtó lehet: erős keresztény magyar társadalmat nevelni s annak kezébe jó ujságot adni. A vallásos, erkölcsös, hazafias magyar ember a mi ideálunk, azt szolgálja tollunk immár tizenkét év óta. Ezzel a közönségünkért küzdünk, a közérdeket szolgáljuk.

A mikor a sajtó kinövési a közönségnek nyakára kezdenek nőni, nem lesz szerénytelenség tőlünk, ha egyszerűen multunkra mutatunk. Ami multunk erős záloga jövőnknek. Mikor tehát az uj év kezdetén a közönség hathatós támogatását kérjük, abban a reményben tesszük, hogy a sajtóra való panaszok nem marad üres szó s meglesz az a tanulság belőle, hogy a közönség a maga érdekében is a tisztességes sajtó zászlaja alá áll.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A TISZÁNTÚL
szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldésükben fennakadás ne történjen.

* **A színház világitása.** Somogyi Károly szinigazgató, a szerződés szerint, a színház világitásáért azt az összeget fizeti a városi villamos telepnek, amennyibe a villamos áram a telepnek kerül, vagyis az önköltségi árat. A szinigazgató azon kérelmet intézte a villamos telep felügyelő bizottságához, hogy most újból állapítsa meg a villamos áram önköltségi árát, mivel a fogyasztók száma rendkívül emelkedett s így jelenleg az előállítási ár lényegesen kevesebb, mint a villamos telep első idejében.

* **Négy gyűlés egy napon.** Nagyváradi város székházában ma négy gyűlés lesz. Délután minden órára jut egy ülés. Délután 11 órakor a törvényhatósági bizottság tartja rendkívüli közgyűlést; délután 3 órakor a fegyelmi választmány, 4 órakor a vízvezetési bizottság, 5 órakor pedig a szinügyi bizottság ülésezik.

* **Tömeges felebbezések.** A nagyváradi városi tisztviselők fizetésrendezésének a kérdése ugyancsak sok vajudáson megy keresztül, míg a tisztviselők némi több javadalmazáshoz jutnak. A júniusban hozott határozat ellen csak öt felebbezés lett beadva, míg az újabban megállapított fizetésrendezés ellen egész tömege érkezett már is be a felebbezéseknek. Négy felebbezésről már megemlékeztünk. Tegnap egyszerre öt városi tisztviselő és alkalmazott adott be felebbezést. Ifj. Márkus János főpénztári ellenőr azt kifogásolja, hogy az ő állása vissza lett szorítva, mert azok a tisztviselők, alszámvevők, közgyám stb., akik eddig vele egy rangban voltak, magasabb fizetési osztályokba lettek sorozva az új osztály beszurása által. Kéri, hogy őt állásának megfelelő rangba, a vele egyrangúak közé ossza be a miniszter. — Paksy Gusztáv fogasztási hivatali iktató a fizetés összegé ellen felebbez. A szabályrendelet szerint az iktatást irodatisztek vagy irnokok végezhetik s ő ezen bizalmi állást már 8 év óta végzi 2 K 30 fill. napidijért. Javításért már többször folyamodott, de figyelembe nem vették. Rámutat, hogy kisebb képesítéssel bíró alkalmazottak magasabb fizetést kapnak. Kéri, hogy az ő fizetését is emeljék fel, mint a többi iktatóét. — Szűcs Géza tb. főszámvevő, Markovits Sámuel alszámvevő és Szántó Lajos közgyám együttesen felebbeztek. Kifogásolják, hogy az új osztályozásnál ők a III ik helyett a IV. osztályba jutottak. Kérik, hogy a miniszter a régi osztályozást hagyja meg.

* **Az udvari szállítók védelméért.** Az utóbbi időben sok panasz merült fel az iránt, hogy az iparhatóságok az udvari szállítók közül többeket megbüntettek, mert a magyar címert használták. A kereskedelmi miniszter most körrendeletet intézett ebben az ügyben az összes törvényhatóságokhoz. A kereskedelmi miniszter kimondja, hogy az udvari szállítók használhatják a magyar címet, még abban az esetben is, ha az áru nem magyar termék.

* **A Petőfi-társaság új tagjai.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a Petőfi-társaság

mai közgyűlésén a társaságba új tagokul Ferenczy Ferencet és Tömörkény Istvánt választották be. Sas Ede, aki szintén jelölve volt a Petőfi-társaság tagságára, egy szavazattal kibukott.

* **Nagy vonatkésés.** A budapesti gyorsvonat, mely rendes közlekedés szerint 7 óra 20 perckor érkezik Nagyváradra, tegnap 9 óra 50 perckor, tehát 2 és fél órai késéssel érkezett meg Nagyváradra. A gyorsvonat késését a Budapesten uralkodó nagy hó esés okozta, a mely miatt csak nagy ügyvel-bajjal tudták összeállítani a vonatot, s így az már Budapestről tetemes késéssel indult.

* **Nánhegyes, vagy Nánhegyes-el?** A magyar királyi államvasutak üzletvezetősége tegnap átiratot intézett Biharvármegye alispánjához a megye egyik községe Nánhegyes el nevének hivatalos meghatározása tárgyában. Szombatság—rogoz—dobresti utvonalon 2. számú őrházán a névtáblán mint feltételes megállóhely »Nánhegyes« van kiírva. Az országos címtárban Nánhegyes helyett Nánhegyes-el van kiténtetve. Az üzletvezetőség most ki akarja igazítani a község nevét és e célból kéri a vármegye meghatározását.

* **A kórházi lelkész fizetése.** Dr. Lindenberger János kórházi lelkésznek plebánossá történt kinevezése által megüresedett kórházi lelkész helyére dr. Knecht János lett kinevezve. A kórház igazgató főorvosa dr. Fráter Imre tegnap értesítette erről az alispánt. Az igazgató főorvos kéri az újonnan kinevezett kórházi lelkész fizetésének folyósítását.

* **Hegedüs Sándor meghalt.** Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter ma reggel 10 órakor hosszú betegsége után meghalt. Allapota már napok óta válságos volt a kapott agyvérzés következtében, amely a katasztrófát is előidézte. Az elhunyt a magyar közéletben nagyon szerteágazó tevékenységet fejtett ki. A legszegényebb sorsból emelkedett magas rangra, jelentős gazdagságba. A megboldogult a szabadelvű éra kitaró oszlopa volt és példátlan munkaszeretettel e korszak tipikus tényezői között is jelentős helyet vívott ki magának. Nagystilű egyéniségnek nem volt mondható, de kitaró szorgalma diadalmasan vitte őt előre a tekintély és gazdagság felé. A halál közvetlen oka szívszélhűdés volt. A haldokló nyugodtan elaludt és minden hálkülzdelem nélkül mult ki. Temetése hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a Kálvin-téri ev. ref. templomból, mert a református egyháznak gondnoka volt. A halotti szertartást Antal Gábor superintendens fogja végezni.

* **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter Szupkay Gyula élesdi kir. járásbírói segédtelevkönyvvezetőt a felsővisi kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé; a nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság pedig Nemes Mátyás székelyhídi díjtalan adóhivatali gyakornokot a nagyszalontai m. kir. adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

* **Váltóhamisítás a honvédelmi miniszter nevére.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Jekkelfalusy Lajos honvédelmi miniszternek a minap felmutattak egy váltót, amelyre a miniszter aláírását ráhamisították. — A rendőrségi nyomozás a megtett följelentés alapján megállapította, hogy a hamisítást két nővér, B. bárónők követték el, akik beismerésben vannak. A rendőrségnél ez ügyben a vizsgálatot Solti rendőrfogalmazó vezeti.

* **Gulner Gyuláné temetése.** Gulner Gyula, Pestvármegye főispánjának nejét ma temették nagy részvét mellett a Kossuth Lajos-utcai gyászszobából. A temetésen Pestvármegye tisztkara Fazekas Agost alispán vezetésével alatt testületileg vett részt. A gyászszertartást Takács János belvárosi plébános végezte. A holttestet Abonyba szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik el.

* **A fegyveradó lajstromok közszemlén.** Nagyvárad város I. kerület (Olaszi) városrészére vonatkozó — a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott — 1906. évi fegyveradó kivétési lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-c. 18. §-a értelmében f. évi dec. 29-től 1907. január 5-ik napjain át nyolc napi közszemlére a városi adóhivatal 21-ik számú szobájában az I. ső kerület Olaszi városrészre nézve azon figyelemzetéssel tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netáni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adóknak adókönyvekükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fogván vétetni — a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. Nagyvárad, 1906. december hó 27-én. Városi adóhivatal.

* **Csalás a Belvárosi Takarékpénztárnál.** Fővárosi tudósítónk jelentése szerint a Belvárosi Takarékpénztár csalóit, mint tegnap megirtuk, még tegnap elfogták a szombathelyi pályaudvaron Vorlicsek Vilmos és Döbrössy Jenő joghallgató személyében. Sándor László dr. rendőrfogalmazó ki is hallgatta már őket. A tettesek beismerésben vannak. Arra a kérdésre, hogy más büntársuk volt-e a csalás elkövetésében, tagadólag feleltek. A takarékpénztár kára 10—11 ezer korona híjával megtérül, mert a még hiányzó 100 ezer koronát egy bécsi banknál rejtették el, melyet Sándor László dr. nyomban Bécsbe utazván azóta lefoglalt. Érdekes, hogy a büntársak Ausztráliába készültek, ahová már utlevelet is váltottak. A bűnösöket ma este 10 órakor hozza Budapestre Sándor László dr. rendőrfogalmazó, akinek egyedül köszönhető, hogy a csalók el nem illantak.

* **Névváltoztatások.** Perlzveig Ede nagyváradi lakos vezetéknévét »Partos«-ra változtatta. Klein Sándor nagyváradi lakos családi nevét »Kóhalmi«-ra, Goldstein Dezső, Henrik, Béla és Ernő nagyváradi lakosok pedig »Kádár«-ra változtatták.

* **Tanfolyam a bábaképezdében.** A nagyváradi magyar királyi bábaképezde igazgatója tegnap értesítette Biharvármegye alispánját, hogy a képezdében 1907. március 1-től kezdődőleg 5 hónapos tanfolyam fog kezdődni. A tanfolyamra 10 növendéket vesznek fel. A 10 növendék egyenként 100 korona államsegélyben fog részesülni, ha azok oly községek-ből pályáznak, hol még ez ideig oklevele szűlésző nincs. A pályázati kérelmeket 1907. január 31-ig kell benyújtani a képezde igazgatójához.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gvászjelentést: Amánt Béláné, özv. Barna Mihályné és fiai mély fájdalommal tudatják, felejtethetlen jó rokon és nagynéne Haine Minna porosz tábornok leányának, f. hó 28-án reggel fél 4 órakor életének 85-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 29-én, délután 3 órakor fognak a Szilágyi

Dezső-utca 27. számú gyászháztól az ág. evang. egyház szertartása szerint a váradi-olaszi-i sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Béke hamvairal!

* Az osztrák uralom emlékei. Annak idején megirtuk, hogy Temesvár városának szeptemberi közgyűlésén Hajdu Frigyes orsz. gyűlési képviselő a függetlenségi párt nevében indítványozta, hogy a városházán levő főírást, amely Temesvárt a kétféjű sas véd-szárnyai alá helyezi, és azt a szégyenszobrot, melyet az osztrákok a temesvári csata emlékére állítottak, távolítsák el. Telbisz Károly polgármester az indítványt ellenezte és a közgyűlés le is szavazta. Azonban bizottságot választottak, hogy az határozzon a dologban. A bizottságnak, mint ma nekünk Temesvárról táviratozzák, ma ülése volt, amelyen kimondta, hogy a városházi főírást eltávolítják, a szégyenszobor ügyében pedig az eltávolítás módjától a tanácsot javaslatlételre utasítják.

* Kirabolt postakocsi. Felsővisóról folyó hó huszonkettedikén délután 2 órakor mintegy 40.000 korona pénzüsszeggel csendőrfedezet mellett Petrovára indítottak egy postakocsit. Petrova községbe délután fél 5 órakor érkezett meg és fél 6 órakor a visóvölgyi állomáshoz továbbított. Petrován a csendőrmester volt kénytelen a postát kíséreni, mivel emberei szolgálatban távol voltak. A posta — mely szánon továbbított — egy vasas ládában volt elhelyezve és kulccsal bezárva. Petrováról alig haladt a postaszán hat-hét kilométert, Bisztra telepre ért, honnan megállás nélkül folytatta útját. Bisztratelepet elhagyva, postarablók rohanták meg a pénzt szállító postát és először a csendőrmester fejét fejszé-vel egy csapásra keresztülhasították, majd azután a kocsisal végeztek. A holttesteket a postát szállító szánon négy kilométer távolságra hurcolták, mindenütt az országúton vérnyomokat hagyva maguk után. — Mikor már csaknem a legzordabb helyre értek, egy facsuszatonál a postát szállító szánat lovas-tól behajtották az országúttól mintegy 40 lépésnyire az erdőbe, hol a ládát feltörve a 40000 ezer koronát elvitték s a holttesteket a szánon együtt hátrahagyták. Nyomok, melyek a rablók menekülési irányát jeleznék, nincsenek. Szombat este lévén, egész biztonságban érezhették magukat a rablók, mert ilyenkor közlekedés egyáltalában nincs. A rablás híre csak 23-án a reggeli órában terjedt el. Máramaroszigetről és Felsővisóról a bíróság kiszállt a helyszínre s a vizsgálatot a máramaroszigeti bíróság vette át. A felsővisói m. kir. adóhivatal hivatalnokait kihallgatták, hogy a 40.000 korona mily értékű pénznemekben lett továbbítva. Továbbá kihallgatták a petro-vai és felsővisói postahivatalok alkalmazottait is. A vizsgálatot a legnagyobb erélyvel folytatják, de a rablók még nem sikerült kézre keríteni. A leűtött csendőrmester özvegyet és három árvaát hagyott hátra, míg a kocsis nőtlen ember volt.

A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legújabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bál- és esküvői meghívók, ugyisint mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.

TANÜGY.

Ev. ref. tanítók gyűlése. A Tiszántúli egyházmegye bihari kerülete tegnap délelőtt *Essenyi* Károly elnöklete alatt a ref. tanítóképző-intézet helyiségében évi közgyűlést tartott. Az ülés leglényegesebb pontja a fizetésrendezés ügye volt. *Essenyi* Károly előadó határozati javaslatot terjesztett be, mely sze-

rint: A tanítók különbség nélkül köztisztviselőknél minősíttessenek. A községi és felekezeti tanítók korpótléka egyenlő legyen az állami tanítók korpótlékával. Hogy a miniszter a kántori fizetésekre vonatkozó tervezetét már a fizetésrendezéssel kapcsolatban terjessze a Ház elé. A gyűlés végén *Vasady* Lajos kir. tanfelügyelő beszélt. Apróbb ügyek elintézése után a gyűlés a tanfelügyelő éljenzésével ért véget.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, dec. 28. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: A király január hó 2-án jön Budapestre és 20-ig marad Magyarországon. Ez idő alatt lesznek a delegációs ebédek és az udvari bál.

A szerb vámháboru.

Budapest, december 28. (Saj. Tud. Táv.) Belgrádból táviratozzák, hogy a szerb vámháboru dolgában a szerb kormány a jövő hónapban fogja elküldeni jegyzékét a monarchia külügyi hivatalához, melyben tesz ugyan újabb engedményeket, de azok fejében szintén engedményeket vár a maga javára a monarchiától.

Udvary Ferenc mandátuma.

Budapest, dec. 28. (Saját tud. táv.) A néppárt felszólította Udvary Ferencet, hogy tegye le a mandátumát.

Juriga bünpöre a kurián.

Budapest, dec. 28. (Saját tud. táv.) Juriga Nándor nemzeti képviselőt igazgatásért a pozsonyi esküdtbíróság tudvalevőleg elítélte. A vádlott semmiségi panasza folytan ma foglalkozott az ügygel a kuria. A tárgyaláson, mint hallgató, Juriga is jelenvolt. A perbeszéd elhangzása után a kuria a bejelentett semmiségi panasz elutasításával a pozsonyi esküdtbíróság ítéletét helybenhagyta.

A közös kiadások.

Bécs, december 27. (Saját tud. táv.) A hivatalos lap közzéteszi az ő felsége által szentesített delegációs határozatot, melylyel az 1907. év első két hónapjában felmerülő közös költségek megállapíttatnak.

Wölfling Lipót válik.

Budapest, dec. 28. (Saját tud. távirata) Egy drezdai újság közlése szerint Wölfling Lipót tényleg el fog válni feleségétől, Adamovics Vilmatól. A lap közlése szerint a válás oka Adamovics Vilma hűtlensége volna, melyre férje már félve, hogy rájött.

Nagy tűz a magyar olajipar-gyárban.

Budapest, december 28. (Saj. Tud. Táv.) A magyar olajipargyár részvénytársaságnak külső soroksári-utca 37. szám alatt levő olajgyárában, amely csak két évvel ezelőtt égett le csaknem teljesen, ma hajnalban újra nagy tűz pusztított, mely a gyárat üzemképtelenné tette. A kár hozzávetőleg több száz ezer korona, amelynek nagy része biztosítás útján megtérül.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Milliárdos kisasszony Kornai Berta felléptével.

Vasárnap: Milliárdos kisasszony Kornai Berta vendégfelléptével.

A milliárdos kisasszony.

Ismét *Kornai* Berta vendégszerepelt, ezuttal be nem rekedve, azonban éppen olyan csekély hanggal, mint azelőtt, rekedten. Vagyis hang nélkül.

A darab, melyben felléptették, egyike a leglipótvárosibb süttető komédiáknak. Zsidóviccekkel traktálja a közönséget három órán át, a mi igen jó megszokott szórakozás ebéd után, de nem művészet. Meséje semmi, kupléi régen elkoptatott napi hírek feltámasztásai, egyedül énekszámai ébresztenek az emberben kellemes érzéseket: ismerős dallamok visszhangjait.

Ebbe a darabba beleillett a vendégművésznő. Az ő játéka, a legmagasabb orfeumi ügyesség, semmi más; Rutinja nagy s dalcsarnokba való élénkítésekkel színezett. Ellenben messze marad attól, amit operetben is megkell követelni: a művésztől. Aki orfeumi trükkökkel is megelégszik színházban, annak tetszhetik a fehér falak közt; az tapsolhatott a félre nem érhető panamakuplé ének nélküli énekléséhez, az orfeumi hangok netovábbjához.

Volt benne sok ügyesség. Hanem azért a trikóművészet nem művészet s nem a Szigligeti színházba, hanem a lebontott Fekete Sas mulató pódiumára való.

Kitűnő két figura volt Bérczi és Palásthy, a két házasságközvetítő. *Bérczi* mintha a Herkó Páterből metszették volna ki. Diszmagyarban kacagni való alakot tudott színre hozni. *Palásthy* pedig a lipót- és katonavárosi mondásokat tudta kellő fűszerrel beadni. Ok ketten vitték el a siker javarészét; megjelenésük mindig állandó derűtséget keltett. Ugyes volt *Pogány* Janka éneke és játéka, *Lányi* Edith játéka, *Hajnal* és *Toronyi* is megfeleltek. Körmeny azonban báró és huszárhadnagy léte re kopott, kutyamosónak való uniformisban feszengett s a feszenge is csak örmestertől lefelé taksálható. Fess jelenség volt a négy automobilos hölgy.

A színház, orfeumi látványosságot sejtven a közönség, zsufolásig megtelt.

Kornai Berta vendégjátékai.

A tegnap este nagy sikert aratott kitűnő operetben a »Milliárdos kisasszony«-ban lép föl ma *Kornai* Berta, aki eddigi vendégjátékaival valósgal elragadta a nagyváradi közönséget. A bájos finom muzsikájú, ötleles szövegű operetben, amely az egész operett személyzetet foglalkoztatja, még két estén játszik *Kornai*, de valószínű, hogy a darab mihamarabb jubilálni fog Nagyváradon is.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután Offenbach bájos operettjét: a *Kékszakálu herceget* tüzte előadásra a színház igazgató-sága, este pedig a Milliárdos kisasszonyt játszó a bemutató szereposztásával.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

I. B. A reklám-bálnak mint logy tiltalmi időben rendezik, amikor katolikus embernek bálozni nem szabad, reklámot csinálni hajlandók nem vagyunk.

Igazságszolgáltatás.

Az 1907. évi esküdtek névsora.

Az 1907. évre az esküdtek és helyettes esküdtek évi lajstromát a napokban állította össze Bary József törvényszéki elnök elnöklése alatt működő bizottság.

Rendes esküdtektől kisorsoltattak:

Ádám Gusztáv Székelyhid, dr Adorján Ármán, dr Adorján Emil, dr Agoston Péter, Albert András Nagyszalonta, Alexander Lajos, id. Altföldi János Illye, Altnöder Vince, Andrányi Gusztáv.

Bard Lajos Nagyszalonta, Bagdány Benjámin B.-N. Bajom, Bagi Imre Nagyszalonta, Bajó Mihály Nagyszalonta, Balassa István Bihar Dószeg, Balázs György Székelyhid, Balog Ámbros Sarkad, ifj. K. Balogh Ferenc Nagyszalonta, Balog János Székelyhid, Balogh József Nagyszalonta, Balog József Geszt, Balogh Károly Balogh Lajos Székelyhid, V. Balogh Mihály B. Ujfalu, ifj. Balogh Mihály Nagyszalonta, Balogh Tihamér B.-Ujfalu, Barabás Béla, Barabás Szilveszter, Bardos Ferenc, Barényi Béla, dr Bartha Ferenc Nagyszalonta, Bartha Endre, Bartha József B. Püspöki, Bartha Márton B.-N. Bajom, Bartsch Sándor, Batz Endre, Baumert Ernő, Bánházi Gyula B.-Diószeg, Bárány Árpád, dr Bárdos Imre, Báthory Ferenc, Bathory László, Beczka Lajos, Beleznay Antal, Beóthy Lajos, dr Beóthy László Mezőtelegd, Bereczky Dániel Bihar, Bereczki Gyula Bors, Bereczki Imre Nagyszalonta, Bereczki Imre Nagyszalonta, Bereczki József Nagyszalonta, Bereczki Lajos, Bereczki Lajos Nagyszalonta, Bereczky Sándor Nagyszalonta, ifj. Berei József Komádi, Berkes Mór, dr Békefi Gyula, Bércz János, Bihari János B.-Ujfalu, Bihari Károly, Bró Imre, Biró János Nagyszalonta, Biz János Rév, Bodnár Béla Nagyszalonta, Bodnar János, Bogáti Mihály B.-Ujfalu, Bogdán Jenő, Bónár Sándor, Bokor Ferenc Székelyhid, Bor Sándor Székelyhid, Bokros Benedek H. K. Száld, Bonczos István Nagyszalonta, ifj. Bor Gyula, Bor Aron Sarkad, Borbély Gyula Nagyszalonta, Borbély Imre Nagyszalonta, Borbély János Nagyszalonta, Borbély Márton B. N. Bajom, Bordé Ferenc, Boros Mihály Sarkad, dr Boros János, ifj. Böszörményi Géza, Böszörményi Lajos Nagyszalonta, id. Bud Antal Komádi, Buidosó József Sáp, Buza Kálmán Sarkad.

Csárd Gyula, Csapó Zoltán, Csatáry István, Csathó Elemér B. N. Bajom, Csató Gyula Kötevény, Császár Béla Csokaly, Cseh Károly B. N. Bajom, Cseley Dezső, Csengeri Antal Margitta, Csepregi Mihály Nagyszalonta, Cserrey Dezső, Csernecky József Kis-Szántó, Cservenka Géza, Csete Mihály Nagyszalonta, Csizai Sándor B. Ujfalu, Csiba Sándor Nagykágya, Csikos János Nagyszalonta, Csikos Mihály H. K. Száld, Csordás Alajos, Csordás Antal, Csordásics Ferenc, Czeglédi Imre Nagyszalonta, Czillér Imre, Czinczár Mór Nagyszalonta, Czuczor Alajos.

Darvassy Lajos, Daniel Lajos, Drák György, Deryei Ferenc, Des Echerolles Kússper Sándor, Diamandi József, Dobi István, Dolgos Ignác, Doma Gyula Pusztá Ujlak, Doronyák István P.-Szt.-Márton, Dukay Dezső Sarkad.

Elek József, Erdélyi János Bényes, dr Ervin Minó Nagyszalonta.

Falusy Károly Mezőtelegd, Farkas Gábor Csokaly, Fábrián András B. Ujfalu, Fejér Elek, Fekete Imre Nagyszalonta, Fekete Lajos Komádi, Fekete László, Fekete Péter B. M. Keresztúr, Fekete Sándor, Fényes Dezső B. Ujfalu, Fényes Endre Székelyhid, Fichtner Gyula Székelyhid, Ficzek Emil, Fischhof Gyula, Feschacker Hugó, dr Fodor Gyula, Fónagy István Nagyszalonta, Fónagy Károly Nagyszalonta, Frankó Béla Geszt, Frankó Endre, dr Fráter P. I., dr Friedländer Sámuel, Friedmann B. N. Bajom, Fuzek Lajos, Fülöp Lajos Antánd, Fülöp Lajos, Fűredi László.

(Folyt. köv.)

Kóburg Lujza pöre. Bécsből táviratozók: A Landesgericht polgári osztálya előtt tárgyalták azt a keresetet, melyet gróf Festetich Rezső Kóburg Lujza hercegnő ellen 100.000 frank kölcsönzött összeg erejéig indított. Kóburg Lujza hercegnő beismerte a keresetre adott válaszában, hogy 50 ezer frankot kölcsön felvett Festetichtől, a másik 50 ezer korona felvételét azonban megtagadta. E válasz folytán a gróf ellen uszora miatt vizsgálatot indítottak, de az ügyészség elejtette a vádat, mert Mattiasich beismerte, hogy a másik 50 ezer frankot meg ő vette fel. Így az án rákerült a sor a polgári kereset tárgyalására, melynek eredménye az, hogy Kóburg Lujzát a bíróság kötelezte a felvett 50 ezer frank megfizetésére, a másik 50 ezer frankra irányuló keresetével pedig a gróft külön perre utasította.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, december 28.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678—
Magyar hitelrészvény	— — —	796—
Leszámitoló bank	— — —	506—
Rimamurányi	— — —	525—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670—
Közúti vasut	— — —	594—

A gabonatőzsde határídeje.

Budapest, december 28

Buza április	— — —	14 88 —	14 45
Rozs április	— — —	13 30 —	13 32
Tengeri ápt. 1907	— — —	10 32 —	10 34
Repeze aug.-ra	— — —	26 80 —	27 —
Zab ápr.-ra	— — —	15 00 —	92 78

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1906 dec 28 án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	116 40
Magyar koronajárdék 4%	— — —	95 95
Magyar helyi vasuti államkötvény 4%	— — —	84 47
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	95 25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	96 —
Magyar gyermekny sorsjegy-kölcsön	— — —	204 50
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	153 —
Osztrák járadék papirban	— — —	90 —
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100 10
Osztrák korona járadék	— — —	117 —
Osztrák járadék aranyban	— — —	99 —
1880. oszt. államsorsjegyek	— — —	157 50
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	17 60
Magyar hitelbank részvény	— — —	814 50
Városi villamosvasut	— — —	327 50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	679 —
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	14 12
Osztrák magyar államvasuti részvény	— — —	676 50
Német birodalmi márka	— — —	19 90
London vista	— — —	117 62
Páris vista a	— — —	95 41
20 márkás arany	— — —	23 40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad Város Villamos Műve szer-tésvásári telepén

porosz kőszén

(szalonszén) kapható

3 kor. 80 fillér

beszerzési áron. Az egyszerre vásárolható minimális mennyiség 3 métermáz-a

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrészt után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután . . . . . 3—5-ig,
Csütörtök délután . . . . . 3—5-ig.

Földbérlet.

Rontó község határában, a Pece folyó partján, 39 katasteri hold első osztályú rét és szántóföld (Rontó vasut állomás közvetlen közelében) hat egymásután következő évre bérbe adatik zárt írásbeli ajánlatok útján, melyek legalább is 10%-nyi bérlet pénzzel felszerelve legkésőbb 1907 év január 20-ig Papp Imre uradalmi főtitkár kezéhez Nagyváradon a káptalani központi irodában beadandók.

A bérbeadási feltételek alulírottak megtekinthetők, vagy kívánatra megküldetnek.

Kelt: Nagyvárad, 1906. december 23.

Török László,

káptalani erdőmester.

Utánnyomás nem díjaztatik.

HIRDETESEK

felvételnek a

„TISZÁNTÚL”
kiadóhivatalában.

Új fűszer-üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Kálvária-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő fűszer és vegyes-áru üzletet nyitottam, és azt teljesen friss és a legjobb minőségű áruval rendeztem be, miért is az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Nemes Lajos.

„Első nagyvárad cipő és csizmagyár.”
Moskovits Farkas és Társa
 ajánlja

elsőrendü kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonnizátok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
 bál meghívók,
 táncrendek, étlapok,
 naptárak,
 palackfeliratok,
 névjegyek.

gyászlapok
 stb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

dvatáruháza Nagyvárád, Fő-utca, a Széchenyivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiú téli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagválaszték mindenféle stím, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyszintén finom fekete és világos divatelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cérna-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljesmenyasszonyi kelengyékét minden árban, ugyszintén férfi-, gyermek fehéreneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugymint: ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szőrme áruk, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtékét tart raktáron 3 legfeljebb 34 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, honalyos (matt), szines fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A vállalat igazgatója

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávao szenpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeleseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Értesítés.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906 november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

m á s f é l m i l l i ó,

azaz egymillió ötszázezer koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Kibocsájtanak 2500 darab új részvényt 200 korona névértékkel.

2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítására és illeték fejében 3 korona.

3. A részvények értékében 50%, azaz százötven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállításidíj legkésőbb 1906 december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50 százalékos kamatot térül vissza, míg ellenben a késedelmes fizetők 1907 január 1-től számított 6 százalékos kamatot tartoznak fizetni.

4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig aképpen hogy két darab régi részvényre egy új részvény jgyezhető.

5. Az új részvények a régiakkal mindenben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részesednek.

6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. nap jáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. december 20-ik napja.

Nagyvárad, 1906. november 25.

Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság
Igazgatósága.

Párizsi világkiállítás 1900 Grand Prix 1896 milleniumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concors

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-sertőzde K Ö B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárád és Biharvármegye területére saját hazunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek cégnél.

Hordókba és palaczkokba fejtve, forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait is minőségileg jóval fölülmulják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legujabb, legtokéletesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozzunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél.**

Góliát, malára sör kapható: *Fanky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Főrs, Maár és Szabó, Lakatos Julia* (Széchenyi tér), *Tisztviselők fogyasztási szövetkeze* (Uri u cza). *Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics* (Fő utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.